

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-06- Nr.

DĖL VALSTYBINĖS VARTOTOJŲ APSAUGOS PLĖTROS 2019–2027 METŲ PROGRAMOS PROJEKTO

Teisingumo ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu (2018 m. spalio 17 d. pasitarimo protokolo Nr. 46 2 klausimas) ir bendradarbiaudama su Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba, parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Valstybinės vartotojų apsaugos plėtros 2019–2027 metų programos patvirtinimo“ projektą ir juo tvirtinamą Valstybinės vartotojų apsaugos plėtros 2019–2020 metų programos projektą (toliau – Programos projektas, toliau kartu – projektai).

Programos projektas – vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentas, nustatantis Lietuvos vartotojų apsaugos srities tikslus, uždavinius ir siekiamus rezultatus iki 2027 metų, kurie derėtų su kitų, susijusių su vartotojų apsauga, valstybės sričių politika, Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės normų ir programų reikalavimais. Programos projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1 punktu, kuriame nustatyta, kad Vyriausybė tvirtina Valstybinę vartotojų apsaugos plėtros programą.

I. Sprendžiama problema. Aktualiausiomis vartotojų apsaugos politikos srities problemomis laikytinos:

- nepakankama vartotojų ekonominių interesų apsauga (pavyzdžiui, vartotojų apsauga neįvykus sporto, kultūros ir pramogų renginiams, nesąžiningos komercinės veiklos atvejų dažnėjimas, reklamos reikalavimų pažeidimai);
- nepakankamai veiksmingas ir atgrasantis vartotojų viešojo intereso gynimo mechanizmas;
- didėjantis vartotojų teisių pažeidimų elektroninėje erdvėje skaičius (fiktyvios elektroninės parduotuvės, informacijos nepateikimas ir kt.);
- mažas socialinių partnerių įsitraukimas į vartojimo ginčų neteisminį sprendimą ir nuolat didėjantis vartojimo ginčų, sprendžiamų ne teismo tvarka, skaičius¹;
- nepakankamai efektyvi ir sisteminga vartotojų švietimo sistema. Be to, vartotojų švietimas suprantamas per siaurai, neakcentuojant atsakingo ir gebančio kritiškai mąstyti vartotojo ugdymo, tausojančio vartojimo skatinimo, kitų vartojimo sričių (tokių kaip finansinis raštingumas, aplinkos apsauga, asmens duomenų apsauga ir kt.) svarbos;
- nepakankamai veiksminga rinkos priežiūros sistema, siekiant užtikrinti produktų saugą.

II. Siūlomos priemonės. Programos projekte numatyti šie keturi tikslai:

1) *Didinti vartotojų apsaugos sistemos efektyvumą.* Šiam tikslui pasiekti Programos projekte numatyti uždaviniai:

¹ 2018 m. vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos gavo iš viso 5277 vartojimo ginčus, lyginant su 2016 m., ginčų skaičius padidėjo net apie 27 proc. (2016 m. gavo 3852 ginčus).

- stiprinti vartotojų ekonominių interesų gynimą, įskaitant atskiras sritis;
- didinti vartojimo ginčų neteisminio sprendimo efektyvumą;
- stiprinti tarptautinį ir ES bendradarbiavimą vartotojų apsaugos klausimais;
- stiprinti vartotojų asociacijų vaidmenį.

2) *Didinti vartotojų pasitikėjimą elektronine erdve.* Šiam tikslui pasiekti numatyti uždaviniai:

- didinti vartotojų pasitikėjimą elektronine erdve;
- plėtoti vartotojų informavimo ir apsaugos skaitmeninius įrankius, suteikiančius vartotojams galimybes gauti aktualią ir objektyvią informaciją apie prekes ir paslaugas.

3) *Stiprinti vartotojų švietimą ir verslininkų informavimą.* Šiam tikslui pasiekti numatyti uždaviniai:

- ugdyti atsakingą, informuotą vartotoją ir verslininką;
- gerinti vartotojų finansinį raštingumą;
- skatinti verslininkų savireguliaciją.

4) *Užtikrinti vartotojų teisę įsigyti saugius produktus.* Šiam tikslui pasiekti numatytas uždavinys – didinti rinkos priežiūros efektyvumą.

III. Priemonių kaštai. Programa bus įgyvendinama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų ir kitų lėšų. Programai įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nenumatoma. Programos įgyvendinime dalyvaujančios institucijos ir įstaigos planuojamas Programos priemonės bei veiksmus įtrauks į savo strateginius ir (ar) metinius veiklos planus.

IV. Nauda visuomenei. Priėmus Programos projektą, bus sudaromos sąlygos aukštesniam vartotojų teisių apsaugos lygiui, plėtojamas vartojimo ginčų neteisminis sprendimas, įtraukiami socialiniai partneriai, ugdomi atsakingi ir gebantys kritiškai mąstyti vartotojai bei skatinama sąžininga verslininkų veikla.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Programos projekte numatomi tikslai ir uždaviniai turėtų būti integruoti į Nacionalinį pažangos planą, kurį rengia Vyriausybės kanceliarija.

Programos projektas atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ ir įgyvendina skirsnio „Aktyviai ir visapusiškai apsaugoti vartotojai“ nuostatas.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma neparengta, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 6 punktu.

Projektais nėra perkeliama ar įgyvendinama Europos Sąjungos teisės aktai. Projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

Projektuose neįtvirtinami terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Projektai atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Energetikos ministerija, Finansų ministerija, Susisiekimo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Informacinės visuomenės plėtros komitetas, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos transporto saugos administracija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės

departamentas, Lietuvos metrologijos inspekcija, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija pagal kompetenciją pastabų dėl projektų neturėjo. Į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos pastabas atsižvelgta. Dėl Lietuvos banko, Ryšių reguliavimo tarnybos ir Valstybinės maisto ir veterinarijos pastabų, į kurias nebuvo atsižvelgta, pateikta derinimo pažyma. Aplinkos ministerija, Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Transporto kompetencijų agentūra, Nacionalinė vartotojų konfederacija, Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas, Lietuvos vartotojų institutas, Lietuvos respublikiniai būsto valdymo ir priežiūros rūmai, Lietuvos nacionalinė vartotojų federacija pastabų dėl oficialiai pateiktų projektų per Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, 27 punkte nustatytą terminą nepateikė.

Projektus parengė Teisingumo ministerijos Teisinės apsaugos grupės (vadovė Natalija Žilinskienė, tel. 266 2934, el. p. n.zilinskiene@tm.lt) vyr. specialistė Rosita Pletienė, tel. 266 2856, el. p. r.pletiene@tm.lt ir Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (direktorė Neringa Ulbaitė, tel. 262 6751, el. p. neringa.ulbaite@vvtat.lt) Tarptautinių ir viešųjų ryšių skyriaus vyr. patarėja Giedrė Nenartavičiūtė (tel. 205 5406, el. p. giedre.nenartaviciute@vvtat.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektai, 27 lapai.
2. Suinteresuotų institucijų išvados, 37 lapai.
3. Derinimo pažyma, 3 lapai.

Teisingumo ministras
Jankevičius

Elvinas

Rosita Pletienė, (8 5) 266 2856 , el. p. r.pletiene@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas